

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Optimalizace daně z příjmů fyzických osob u konkrétního poplatníka

Vypracovala: Štěpánka Kameníková

Vedoucí práce: Ing. Jarmila Rybová, Ph.D.

České Budějovice 2021

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Štěpánka KAMENÍKOVÁ
Osobní číslo: E18040
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku
Téma práce: Optimalizace daně z příjmů fyzických osob u konkrétního poplatníka
Zadávací katedra: Katedra účetnictví a financí

Zásady pro vypracování

Cíl: Stanovit částku daně z příjmů fyzických osob s využitím všech zákonných opatření, na které má poplatník nárok pro aktuální zdaňovací období a navrhnout daňová zvýhodnění pro následující zdaňovací období.

Osnova:

1. Specifika příjmů ze zemědělské činnosti.
  2. Daň z příjmů fyzických osob v České republice.
  3. Metodika optimalizace částky daně z příjmů.
  4. Návrh 3-4 variant výpočtu daně, případně jejich kombinace.
  5. Vyhodnocení jednotlivých variant výpočtu daně.
  6. Návrhy aplikace daňových zvýhodnění v následujícím zdaňovacím období.
- Závěr.

Rozsah pracovní zprávy: 40-50 stran
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

- Marková, H. (2019). *Daňové zákony 2019*. Praha: Grada.
- Nývtlová, K., Kouřilová, J., Rybová, J. (2016). Zemědělské závody z pohledu účetnictví, financování a dalších disciplín. *Ve vazbě na GAJU 149/2014/S: Ekonomické dopady legislativních změn v oblasti financí, účetnictví a daní*, České Budějovice: Ekonomická fakulta, s. 17-32.
- Rybová, J. (2015). Spolupracující osoby v roce 2015. *Daně a právo v praxi 7-8/2015*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., s. 19-22.
- Vánčurová, A. Láchová, L. (2018). *Daňový systém ČR 2018*. Praha: Vox.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jarmila Rybová, Ph.D.
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: 5. února 2020
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2021

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Abstrakt rok 2019/2020
ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(příloha ústředního čísl. referenčního výkazu)

1. Úvod

2. Účel práce

3. Metodika práce

4. Výsledky práce

5. Závěr

6. Literatura

7. Přílohy

8. Seznam příloh

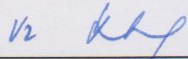
9. Závěrečné ustanovení

10. Příloha č. 1 – zadání práce

11. Příloha č. 2 – zadání práce

12. Příloha č. 3 – zadání práce

13. Příloha č. 4 – zadání práce

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 5. února 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum: 12.4.2021

Podpis

Poděkování:

Tímto bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Jarmile Rybové, Ph.D., za odborné vedení a cenné rady poskytnuté během zpracování této práce. Dále děkuji rodině za podporu při studiu.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá optimalizací daně z příjmů fyzických osob u konkrétního poplatníka. Konkrétním poplatníkem je osoba samostatně výdělečně činná v oblasti zemědělství. Cílem této práce je stanovit částku daně z příjmů fyzických osob s využitím všech zákonných opatření, na které má poplatník nárok pro aktuální zdaňovací období. S optimalizací daně z příjmů souvisí nejen propočet daně na zvoleném příkladu osoby samostatně výdělečně činné, ale také propočet při rozdělení daňového zatížení na spolupracující osobu, za použití reálných výdajů a paušálních výdajů. Práce také zkoumá, jak optimalizace ovlivní sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění, které musí podnikatel a spolupracující osoby odvádět. V závěru jsou výsledky vyhodnoceny a porovnány. Výsledná varianta také může ovlivnit budoucí využití různých konstrukčních prvků při zdaňování příjmů zemědělce. Dále práce také zkoumá další daně, které zemědělec musí odvádět, jako majetkové daně, spotřební daně a daň z přidané hodnoty. V závěru je uvedeno celkové daňové zatížení konkrétního poplatníka.

Klíčová slova: Daň z příjmů fyzických osob, zemědělství, optimalizace, celkové daňové zatížení, osoba samostatně výdělečně činná

Abstract

Bachelor thesis deals with the optimisation of personal income tax for a particular taxpayer. The individual taxpayer is self-employed in the agricultural sector. This work aims to determine the amount of personal income tax using all the statutory measures to which the taxpayer is entitled to the current tax year. The optimisation of income tax is linked not only to the calculation of the tax on the chosen example of the self-employed but also to the calculation of the allocation of the tax burden to the cooperating person, using real expenses and flat-rate expenses. The work also explores how optimisation will affect social security and public health insurance that entrepreneur and co-operatives have to pay. In the end, the results are compared and evaluated. Furthermore, the work also examines other taxes that the farmer has to pay, such as property taxes, excise duties and value-added tax. The conclusion is the total tax burden of the taxpayer.

Keywords: Personal income tax, agriculture, optimisation, total tax burden, self-employed

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Daň z příjmů fyzických osob v ČR.....	2
2.1	Konstrukční prvky daně z příjmů.....	2
2.2	Příjmy ze samostatné výdělečné činnosti.....	4
2.3	Příjmy z kapitálového majetku.....	7
2.4	Příjmy z nájmu	8
2.5	Ostatní příjmy.....	8
3	Optimalizace zdanění.....	9
3.1	Výpočet daně z příjmů fyzických osob	9
3.1.1	Úprava základu daně.....	10
3.1.2	Slevy na dani.....	11
3.2	Platby na sociální pojistné osob samostatně výdělečně činných.....	12
3.2.1	Pojistné na sociální zabezpečení.....	12
3.2.2	Zdravotní pojištění.....	13
3.3	Majetkové daně	13
3.3.1	Daň z nemovitých věcí.....	14
3.3.2	Daň ze staveb a jednotek.....	17
3.4	Selektivní daně ze spotřeby.....	18
3.4.1	Daň silniční	18
3.4.2	Spotřební daně.....	20
3.5	Daň z přidané hodnoty	22
4	Metodika	24
5	Daňové zatížení vybraného podnikatelského subjektu.....	25
5.1	Daň z příjmů fyzických osob.....	25
5.2	Daň z nemovitých věcí.....	27
5.2.1	Daň z pozemků.....	27

5.2.2	Daň ze staveb a jednotek.....	28
5.3	Selektivní daně ze spotřeby.....	29
5.3.1	Silniční daně.....	29
5.3.2	Daň z minerálních olejů.....	29
5.4	Daň z přidané hodnoty	29
6	Daň z příjmů fyzických osob u vybraného subjektu.....	33
6.1	Daňová evidence	33
6.2	Výdaje uplatněné procentem z příjmů.....	34
6.3	Spolupracující osoba – manželka.....	36
6.3.1	Paušální výdaje	36
6.4	Spolupracující osoby – manželka a dcera	37
6.4.1	Daňová evidence.....	37
6.4.2	Paušální výdaje	38
7	Vyhodnocení	40
7.1	Porovnání jednotlivých variant výpočtů daně z příjmů fyzických osob.....	40
7.2	Porovnání celkových daňových zatížení	40
7.2.1	Skutečné celkové daňové zatížení.....	41
7.2.2	Upravené celkové daňové zatížení.....	42
8	Závěr	43
9	Seznam použité literatury.....	44
10	Seznam obrázků.....	45
11	Seznam tabulek	46

1 Úvod

Pro tuto práci jsem si zvolila téma „Optimalizace daně z příjmů fyzických osob u konkrétního poplatníka“ u osoby samostatně výdělečně činné v oblasti zemědělství.

Cílem této práce je optimalizovat daň z příjmů fyzických osob pomocí využití různých variant výpočtu, vybrat nejlepší variantu, kterou pak lze doporučit poplatníku k využití.

Také ukázat celkové daňové zatížení podnikatele, jakožto plátce nebo poplatníka dalších daní, které se na našem území vybírají, jako jsou daně z majetku, spotřební daně a daně z přidané hodnoty. Tyto daně nebudou optimalizovány, tedy nijak upraveny, protože jsou určeny vládou České republiky ve formě zákonů, vyhlášek, zákonných opatření, kterými se poplatník musí řídit a nelze s nimi více pracovat.

Na začátku práce je zobrazen daňový systém České republiky. Jsou zde popsány daně a jednotlivé konstrukční prvky daní, které zatěžují vybranou osobu samostatně výdělečně činnou.

V praktické části je nejprve uveden popis osoby samostatně výdělečně činné, poté je zobrazeno skutečné daňové zatížení poplatníka s variantou výpočtu daně z příjmů fyzických osob, kterou skutečně využívá a výpočtu ostatních daní, které poplatníka zatěžují. Tyto daně jsou jednotlivě vypočítané ze základu daně, které jsou uvedeny v interních dokladech společnosti. Tyto výpočty jsou znázorněné v tabulkách.

Další kapitoly se věnují jednotlivým variantám optimalizace daně z příjmů fyzických osob, jejich porovnání a následnému výběru nejlepší varianty. Také následnému srovnání skutečného celkového daňového zatížení využívaného poplatníkem a celkovému daňovému zatížení s vybranou nejlepší variantou.

2 Daň z příjmů fyzických osob v ČR

Daň je definována různými autory různě. Její definici najdeme také v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád. Například lze uvést definici autorek Vančurové, Láchové a Zídkové (2020). „*Daň je povinná, zákonem uložená platba, která plyne do veřejného rozpočtu. Je nenávratná, neekvivalentní a zpravidla neúčelová.*“

2.1 Konstrukční prvky daně z příjmů

Daň z příjmů fyzických osob upravuje zákon č.586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Daňový subjekt je poplatník nebo plátce daně, který je povinen strpět, odvádět nebo platit daň. Poplatník má povinen daň odvádět sám, a to z příjmu nebo majetku, který je dani podroben. Plátce daně odvádí daň vybranou od jiných subjektů nebo sraženou jiným poplatníkům, které má pod svou majetkovou odpovědností.

Základ daně z příjmů je v hodnotovém vyjádření a upravený podle zákonných pravidel.

Předmětem zdanění je veličina, ze které se daň vybírá. Předmětem daně z příjmů je důchod.

Zdaňovací období je pravidelný časový interval, za který nebo na který se základ daně stanoví a daň vybírá. Zdaňovacím obdobím u daně z příjmů je kalendářní rok.

Sazba daně:

- Daň z příjmů obsahuje relativní sazbu daně, neboť základ daně je vyjádřen hodnotou. Sazby jsou diferencované a liší se podle výše příjmu.
- Relativní sazba daně se používá tam, kde je hodnotový základ daně. Může mít lineární nebo progresivní podobu daňové sazby. (Vančurová a kol., 2020)

Poplatníkem daně:

Poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby, které jsou daňovými rezidenty České republiky, nebo daňoví nerezidenti. Daňovými rezidenty jsou osoby, které mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují (v průběhu kalendářního roku pobývá na území České republiky alespoň 183 dní). Jejich daňová povinnost

se vztahuje na příjmy, které jim plynou z České republiky, ale i na příjmy plynoucí ze zahraničí. Daňoví nerezidenti mají daňovou povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky. (Marková, 2021)

„Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou veškeré příjmy fyzických osob s výjimkou příjmů, které nejsou jejím předmětem. Jde nejen o příjmy peněžní, ale také nepeněžní (oceněné zpravidla podle zákona o oceňování). I když obecně vymezit příjem je velmi složité, lze uvést, že příjmem rozumíme vše, čím dochází ke zvýšení majetku poplatníka.“ (Vančurová a kol., 2020)

Osvobození od daně, řada příjmů jsou od daně z příjmů fyzických osob osvobozena. K významným položkám osvobozeným od daně jsou **bezúplatné příjmy**, jako například nabytí majetku dědictvím, případně odkazem a dále dary od jedné osoby do 15 000 Kč. Nejdůležitější podíl zaujímají **příjmy sociální**, zejména osvobození u dávek sociální podpory, z nemocenského a veřejného zdravotního pojištění, osvobození studijního stipendia, příspěvky nadací, spolků atd. Největší podíl osvobozených příjmů zaujímají vyplacené důchody – **penze**, například starobní a invalidní. U pravidelných penzí je od daně osvobozen pouze 36násobek minimální mzdy k prvnímu dni kalendářního roku. **Náhrady škody** či újmy jsou příjmy, které jsou sporné v tom, jestli zvyšují majetek poplatníka, často pouze nahrazují ztráty na majetku či příjmu, proto převážná část je osvobozena od daně. **Příjmy z prodeje** majetku jsou osvobozeny se zásadní podmínkou, že se nejedná o majetek použitý k samostatné činnosti, tj. nebyl vložený do obchodního majetku. (Vančurová a kol., 2020)

Tabulka 1 Vymezení příjmů vstupujících do základu daně z příjmů fyzických osob

všechny příjmy poplatníka	
- příjmy vyňaté ze zdanění	
= příjmy podléhající dani	
- osvobozené příjmy	
= příjmy zahrnované do (běžného) základu daně	= příjmy tvořící samostatné základy daně

Zdroj: Vančurová a kol., (2020)

Základem daně jsou příjmy plynoucí zpravidla ze soustavné činnosti. Základem daně je částka, o kterou přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. (Marková, 2021)

Zdaňovacím obdobím daně z příjmů fyzických osob je kalendářní rok.

Sazba daně činí u daně z příjmů fyzických osob 15 % ze základu daně, který je součtem všech pěti dílčích základů daně. U příjmů ze závislé a samostatné činnosti je používána druhá sazba ve výši 7 %, nazývaná také solidární zvýšení daně. Od roku 2021 je solidární zvýšení nahrazeno druhou sazbou daně z příjmů fyzických osob ve výši 23 %.

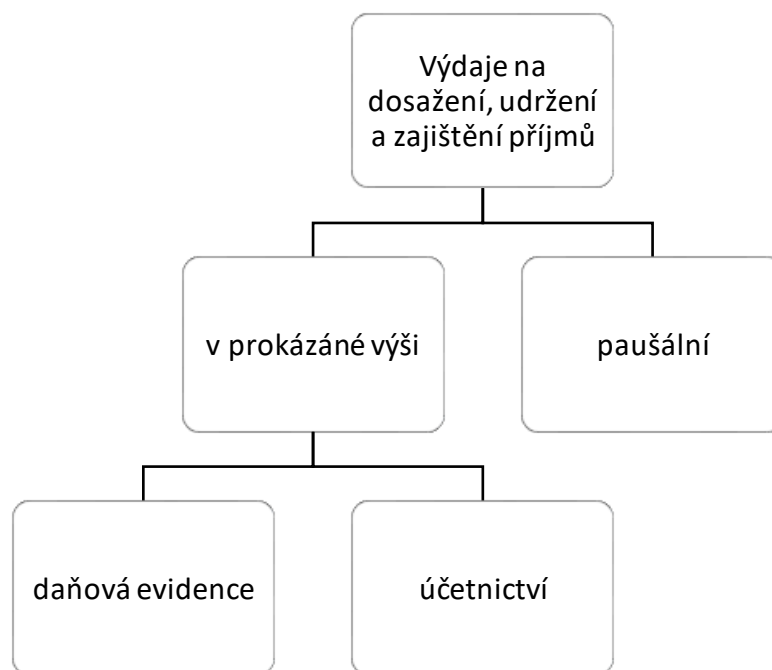
Daňové přiznání se podává do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období. (Vančurová a kol., 2020)

2.2 Příjmy ze samostatné výdělečné činnosti

Jde o příjmy plynoucí z nezávislé činnosti poplatníka, tyto příjmy podléhají dani z příjmů fyzických osob a také sociálnímu pojistnému. Některé příklady, uvedené u konkrétních postupů a pojmů k této dani, je zaměřeno na zemědělskou činnost z důvodu, že praktická část bude věnována zdanění právě u zemědělského podniku.

Příjmy z podnikání jsou takové příjmy, které pocházejí z takových činností, které podnikatel provádí vlastním jménem a na vlastní účet. Jde o příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství. Dále o příjmy ze živnosti a z jiného podnikání. (Vančurová a kol., 2020)

Daňové výdaje – poplatník u příjmů ze samostatné činnosti může snížit příjmy o výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení. Poplatník má možnost volby způsobu jejich uplatnění. Zaznamenávání a prokazování těchto výdajů musí být regulováno, tato činnost je spojena s velkými administrativními náklady. Jestliže se poplatník rozhodne prokazovat výdaje, může stanovit dílčí základ daně od výsledku hospodaření před zdaněním. Poplatník může také využít jednodušší variantu, a to daňovou evidenci. Pokud výdaje vykazovat nechce, může výdaje uplatnit paušálem, tedy procentem z příjmů. (Vančurová a kol., 2020)

Obrázek 1 Způsoby uplatňování výdajů u příjmů ze samostatné činnosti (Vančurová a kol., 2020)

Daňová evidence je soubor záznamů vedených na základě přijatých příjmů a uhrazených výdajů. V tom je rozdíl od účetního výsledku hospodaření, který je veden na základě výnosů a nákladů. K daňové evidenci patří také evidence hmotného majetku, pohledávek a dluhů, také tvorby rezerv na opravu hmotného majetku. Je zde povinnost zahrnovat výdaje na pořízení dlouhodobého majetku jen na základě daňových odpisů, nehmotný majetek se v daňové evidenci neodepisuje. (Vančurová a kol., 2020)

- Osoba samostatně výdělečně činná musí prokázat, že výdaje byly nezbytné k dosažení, zajištění a udržení zdanitelného příjmu. V případě zemědělské činnosti lze uvést následující příklad. Úhradu škod způsobených predátory je možné zohlednit v nákladech daňově uznatelných několika způsoby:
  - Jako úbytek zásob, což je daňově uznatelná položka (není vhodné u rozsáhlých škod)
  - U pojištěného majetku je daňově uznatelným výdajem výdaj do výše příjmu uhrazeného pojišťovnou.
  - Aplikací paušálu, v případě, že výdaje paušálu jsou vyšší než výdaje skutečné (Nývtová, Kouřilová a Rybová, 2016)

Obchodní majetek je majetek poplatníka, o kterém účtuje nebo je veden v daňové evidenci. Poplatník musí od sebe rozlišit majetek, který používá k samostatné činnosti a majetek, který využívá pro své osobní potřeby. Poplatník může obchodní majetek používat i pro svoji osobní potřebu, pak ale může snížit zdanitelné příjmy pouze v takové míře, v jaké obchodní majetek využívá pro účely samostatné činnosti. (Vančurová a kol., 2020)

Poplatník, který nechce nést riziko a náklady spojené s prokazováním nákladů, může využít jednodušší postup, a to uplatnit výdaje zjednodušené **paušálem** (procentem z příjmů). Paušalizace výdajů je možná pouze u fyzických osob. Jestliže poplatník uplatňuje paušální výdaje, předpokládá se, že výdaje obsahují vše, co mohl vynaložit na dosažení příjmů, tedy i odpisy hmotného majetku pro samostatnou činnost. Po dobu používání paušálních výdajů je poplatník povinen evidovat hmotný majetek a snižovat jeho zůstatkovou cenu o odpisy. (Vančurová a kol., 2020)

- **Paušální výdaje** je možné uplatnit u zemědělské činnosti, lesním a vodním hospodářství ve výši 80 % ze zdanitelných příjmů. Paušální výdaje obsahují všechny výdaje včetně odpisů. Od příjmů nelze odečítat již nic jiného. Paušální výdaje však mohou být pouze do výše částky 1 600 000 Kč. (Marková 2021 a uvádí také Nývltová, Kouřilová a Rybová, 2016)

Spolupracující osoby

Pokud poplatník může dosahovat příjmu ze samostatné činnosti za spolupráce jiné osoby, označujeme tuto osobu spolupracující osobou. Spolupracující osobou může být manžel (-ka), děti, pokud ukončily školní docházku, nebo další členové rodiny. Potom lze příjmy a výdaje ze samostatné činnosti rozdělit na manželku nebo jiného člena společně hospodařící domácnosti. (Marková 2021)

- OSVČ může rozdělovat příjmy a výdaje na osoby ve společné domácnosti, ale i na osoby, které s ní ve společné domácnosti nežijí, a přesto se na výdělečné činnosti mohou podílet nebo podílí. Avšak zapojením spolupracující osoby do výdělečné činnosti se zvyšují výdaje daňově neuznatelné o výdaje na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění spolupracující osoby. (Nývltová, Kouřilová a Rybová, 2016)

Když by byla spolupracující osobou manželka, tak se příjmy a výdaje rozdělují takovým způsobem, aby podíl příjmů a výdajů připadající na manželku činil maximálně 50 %

a částka o kterou příjmy převyšují výdaje byla za zdaňovací období maximálně 540 000 Kč a za každý počatý kalendářní měsíc spolupráce maximálně 45 000 Kč.

U ostatních spolupracujících osob by podíl příjmů a výdajů na ně připadajících neměl činit více jak 30 %. Za zdaňovací období by částka, o kterou příjmy přesahují výdaje, neměla činit více než 180 000 Kč a za každý započatý kalendářní měsíc by částka měla činit maximálně 15 000 Kč.

Příjmy a výdaje nelze rozdělovat:

- Na dítě, které nemá ukončenou povinnou školní docházku
- Na dítě v kalendářních měsících, ve kterých je na něj uplatňováno daňové zvýhodnění na vyživované dítě
- Na manžela, je-li na něj uplatněna sleva na manžela
- Na a od poplatníka, který zemřel. (Marková, 2021)

2.3 Příjmy z kapitálového majetku

Příjmy z kapitálového majetku jsou příjmy z držby finančního majetku, tedy běžné příjmy. Převážná část těchto příjmů tvoří samostatné základy daně a zdaňují se srážkou u zdroje. Srážková daň se zaokrouhluje na koruny dolů, odvádí se v měsíčních intervalech.

Samostatné základy daně tvoří u fyzických osob nejčastěji následující druhy příjmů:

- Úroky z vkladů na účtech, které nejsou určeny k podnikání
- Úroky plynoucí z jednorázového vkladu
- Úroky a jiné výnosy z vkladních listů
- Úrokové výnosy z dluhopisů
- Podíly na zisku obchodních korporací
- Podíly na zisku tichého společníka

Dílčí základy daně zdaňují například:

- Úroky z vkladů na účtech, které jsou určeny pro podnikání
- Úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a zápůjček, tedy přijaté úroky
- Úrokové výnosy ze směnek (Vančurová a kol., 2020)

2.4 Příjmy z nájmu

V dílčím základu daně příjmů z nájmu jsou příjmy z nájmu nemovitých věcí, evidovaných jednotek a z nájmu hmotných movitých věcí. Stejně se posuzují nájmy z pachtu.

Základem daně jsou příjmy snížené o výdaje na dosažení, udržení a zajištění příjmů. Poplatník prokazuje výdaje pomocí evidence příjmů a výdajů nebo podle účetního výsledku hospodaření. Poplatník může uplatnit výdaje paušálem, a to 30 % z příjmů. (Vančurová a kol., 2020)

Maximální výše paušálního výdaje je stanovena na 600 000 Kč. (Marková, 2021)

2.5 Ostatní příjmy

Tyto příjmy lze snížit pouze o náklady nutné na dosažení příjmů. Není možné uplatnit paušální výdaje, s výjimkou příležitostných příjmů ze zemědělské výroby. Příležitostnými příjmy se rozumí příjmy z nájmu hmotných movitých věcí, z činnosti a příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství. Pokud všechny tyto příležitostné příjmy v úhrnu nepřesáhnou 30 000 Kč, jsou osvobozeny od daně z příjmů fyzických osob. (Vančurová a kol., 2020)

3 Optimalizace zdanění

Každý daňový subjekt chce zaplatit co nejmenší částku daně. Prvním stupněm je využívání daňových úspor. Daňová úspora vzniká tak, že daňový subjekt využívá všech možností snížení základu daně a daně v rámci všech alternativních postupů stanovených daňovým zákonem, všech možných způsobů úpravy základu daně při splnění zákonem stanovených podmínek, uplatněním všech odpočtů od základu daně a slev na dani. Prostor pro daňové úspory je snahou státu snížit administrativní náklady výběru daně. Může se jednat také o zvýhodnění nějakého chování daňového subjektu nebo zohlednění sociální situace poplatníka a jeho rodiny. U daně z příjmů fyzických osob stát v některých případech dává poplatníkovi možnost výběru, zda chce uplatňovat uznané výdaje podle skutečnosti nebo zjednodušeně procentem z příjmů. (Vančurová a kol., 2020)

3.1 Výpočet daně z příjmů fyzických osob

Částka daně z příjmů fyzických osob se počítá pomocí konstrukčních prvků, uvedených v kapitole 1.1 Konstrukční prvky daně. Součástí výpočtu daně je její optimalizace, tedy snížení daně, které zákon o daních z příjmů poplatníkům umožňuje.

Tabulka 2 Výpočet daně z příjmů fyzických osob

základ daně
- nestandardní odpočty
= základ daně po snížení
x sazba daně
= částka daně před slevami
+ solidární zvýšení daně
- slevy
= daň po slevách (daňový bonus)

Zdroj: Vančurová a kol., (2020)

Základ daně můžeme snížit pomocí nestandardních odpočtů, které jsou definované níže. Dále pak můžeme snížit celkový daňový odvod pomocí slev na dani. Díky těmto slevám se můžeme dostat až do záporných čísel, což by znamenalo daňový bonus, tedy právo požádat stát, aby mu zbytek doplatil. (Vančurová a kol., 2020)

3.1.1 Úprava základu daně

Nestandardní odpočty

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v § 15 umožňuje fyzickým osobám odečíst od základu daně tzv. nezdanitelné částky. Dle § 34 lze odečíst odčitatelné položky. Z pohledu konstrukčních prvků se jedná o nestandardní odpočty, tedy částky, které musí poplatník při podání daňového přiznání prokazovat. Fyzická osoba může využít následující odpočty:

- **Úroky z úvěrů na bytové potřeby.** Za úvěr na bytovou potřebu lze považovat pouze úvěr poskytnutý podle zákona o stavebním spoření nebo hypoteční úvěr. Bytová potřeba vždy slouží k trvalému bydlení. Odpočet úroků z úvěru je limitován maximální částkou 300 000 Kč za zdaňovací období v jedné domácnosti.
- **Bezúplatná plnění na veřejně prospěšné účely.** U bezúplatných plnění je stanovena minimální mez částkou alespoň 1 000 Kč nebo 2 % ze základu daně. Maximální mez je relativní a činí maximálně 15 % ze základu daně.
- **Příspěvky na penzijní připojištění, penzijní pojištění nebo penzijní spoření.** Celková výše odpočtu je limitována maximální částkou 24 000 Kč za zdaňovací období.
- **Pojistné na soukromé životní spoření.** Maximální výše tohoto odpočtu je stanovena na 24 000 Kč. (Vančurová a kol., 2020)
- **Zaplacené členské příspěvky člena odborové organizace** – takto lze odečíst částku do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, s výjimkou příjmů zdaněných srážkou podle zvláštní sazby daně, maximálně však do 3 000 Kč za zdaňovací období. (Marková, 2021)
- **Úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání** – pokud tyto úhrady nebyly zaplacený zaměstnavatelem je tato částka možná odečíst nejvýše do 10 000 Kč. U poplatníka, který je osobou se zdravotním postižením lze odečíst až 13 000 Kč, u poplatníka, který je osobou s těžším zdravotním postižením až 15 000 Kč. (Marková, 2021)
- **Daňová ztráta** – poplatník ji může uplatnit dle § 34 výše uvedeného zákona. Nárok na daňovou ztrátu lze přenést do dalšího zdaňovacího období. O daňovou ztrátu lze snížit pouze souhrn dílčích základů daně s výjimkou dílčího základu daně příjmů ze závislé činnosti. (Vančurová a kol., 2020)

- Dále lze § 34 umožňují fyzickým osobám odečítat náklady na výzkum a vývoj a výchovu a vzdělávání studentů a učňů. Odpočet na podporu výdajů vynaložených na žáka nebo studenta činí součin 200 Kč a počtu hodin uskutečněných v období na pracovišti poplatníka v rámci praktického vyučování, odborné praxe, vzdělávací činnosti v rámci programu vysoké školy. (Marková, 2021)

3.1.2 Slevy na dani

Standartní slevy na dani se váží na splnění zákonem daných podmínek a prokázání stanovených skutečností předepsaným způsobem. Tyto slevy mají sociální funkci, jejich cílem je zohlednit nejen sociální postavení poplatníka, ale i celé domácnosti.

Tabulka 3 Sociální standartní slevy na dani

druh slevy	částka (Kč)
základní	24 840
na invaliditu poplatníka:	
na invaliditu 1. a 2. stupně	2 520
na invaliditu 3. stupně	5 040
držitel průkazky ZTP/P	16 140
pro studenta	4 020
slevy na vyživovanou osobu:	
na druhého z manželů	24 840
na nezaopatřené dítě	
1. dítě	15 204
2. dítě	19 404
3. a další dítě	24 204

Zdroj: (Vančurová a kol., 2020)

Základní sleva se uplatňuje vždy v celé roční výši a má na ni nárok každý poplatník. Od roku 2021 je sleva na poplatníka zvýšena o 3 000 Kč.

Slevy na invaliditu jsou rozlišeny podle stupně invalidity, kterému odpovídá i typ invalidního důchodu.

Slevu pro studeny uplatní poplatník, který se sám soustavně připravuje na budoucí povolání. Podmínkou je věk, student nesmí přesáhnout věk 26 let nebo maximálně 28 let při prezenčním doktorském studiu.

Slevy na vyživované osoby. Vyživovanou osobu je buď dítě, za které má poplatník nebo více poplatníků vyživovací povinnost ze zákona anebo manžel, který nemá vlastní příjem nebo ho má jen nepatrný. V obou případech musí platit, že poplatník žije s vyživovanou osobou v jedné domácnosti. Slevu na druhého z manželů může poplatník uplatnit, pokud započitatelné příjmy druhého z manželů nedosahují výše 68 000 Kč. Slevu na vyživované dítě může využít jeden z poplatníků, který má vůči dítěti vyživovací povinnost a současně žije s dítětem ve společné hospodařící domácnosti. Dítětem se rozumí každé nezletilé dítě a dále dítě do 26 let, které nepobírá invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně a současně se soustavně připravuje na budoucí povolání.

Pokud základní částka vypočtené daně nebyla dost velká, aby poplatník mohl využít celé daňové zvýhodnění, potom může vzniknout nárok na daňový bonus, tedy právo požádat stát, aby mu zbytek doplatil. (Vančurová a kol., 2020)

3.2 Platby na sociální pojistné osob samostatně výdělečně činných

Způsob placení pojistného je u osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) dosti komplikovaný, jsou zde jiná pravidla u veřejného zdravotního pojištění a jiná u sociálního zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Vyměřovací základ lze stanovit až po uplynutí rozhodného období. Přehled o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti a úhrnu záloh na pojistné je OSVČ jak na veřejné zdravotní pojištění, tak na sociální pojištění podat do jednoho měsíce po posledním dni lhůty pro podání daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob. (Vančurová a kol., 2020)

3.2.1 Pojistné na sociální zabezpečení

Za vyměřovací základ u sociálního pojištění lze považovat dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti, resp. rozdíl mezi příjmy a výdaji na dosažení, zajištění a udržení příjmů podle pravidel, které uplatnil u daně z příjmů fyzických osob. Velikost vyměřovacího základu u OSVČ je 50 % dílčího základu daně příjmů ze samostatné činnosti.

Měsíční minimální vyměřovací základ je odvozen od průměrné mzdy. Minimálním vyměřovacím základem za měsíc pro rok 2020 je 8 709 Kč. Ke stanovení minimálního vyměřovacího základu za rozhodné období je tedy potřeba jen vynásobit počtem měsíců, po které základ využívá. V případě roku 2020 tedy vyměřovací základ je 104 508 Kč.

Maximální vyměřovací základ je vyjádřen 48násobkem průměrné mzdy, tedy za rok 1 672 080 Kč.

V roce 2021 se minimální a maximální vyměřovací základy zvýšily. Minimální vyměřovací základ se zvýšil na 8 861 Kč po podání Přehledu o příjmech a výdajích. Maximální vyměřovací základ činí 1 701 168 Kč. (Vančurová a kol., 2020)

3.2.2 Zdravotní pojištění

Vyměřovacím základem pro stanovení výše zdravotního pojištění je 50 % dílčího základu pro výpočet daně z příjmů fyzických osob.

I zde existuje minimální a maximální vyměřovací základ jako u sociálního pojištění. Minimální vyměřovací základ je také odvozen z průměrné mzdy. Měsíční vyměřovací základ činí 17 417,5 Kč a roční činí 209 010 Kč.

Od roku 2021 došlo ke zvýšení vyměřovacích základů i u tohoto pojištění. Měsíční vyměřovací základ nově činí 17 720,5 Kč a roční 212 646 Kč. (Vančurová a kol., 2020)

3.3 Majetkové daně

Placení těchto daní vyplývá z existence vlastnického či užívatelského vztahu k majetku. Tato daň je vybírána bez ohledu na příjmy poplatníka.

Obrázek 2 Příklady Majetkové daně (Vančurová a kol., 2020)

3.3.1 Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí má výhodu v tom, že má vymezené základní vlastnosti předmětu daně. Jedná se o to, že nemovité věci jsou dobře viditelné a díky evidenci katastru nemovitostí obtížně zatajitelné. Předmětem daně z nemovitostí jsou tedy pozemky, stavby, jednotky na území České republiky, také právo stavby k cizímu pozemku. (Vančurová a kol., 2020)

3.3.1.1 Daň z pozemků

Předmětem daně z pozemků jsou pozemky evidované v katastru nemovitostí.

Obrázek 3 Předmět daně z pozemků (Vančurová a kol., 2020)

Vyňaté předměty ze zdanění jsou lesní pozemky, ve kterých se nachází ochranné lesy a lesy zvláštního určení, vodní plochy a pozemky určené pro obranu České republiky. Výjimku z vynětí tvoří lesní plochy využívané jako lesy hospodářské, rybníky, které slouží k průmyslovému a intenzivnímu chovu ryb, protože tyto pozemky jsou součástí předmětu zdanění. (Vančurová a kol., 2020)

Poplatníkem daně z pozemků je vlastník pozemku, také nájemce, pachtýř u pronajatého pozemku. Pokud vlastník pozemku není znám, je poplatníkem uživatel pozemku. U pozemku zatíženého právem stavby je poplatníkem stavebník, který má v katastru nemovitostí zapsáno právo stavby na cizím pozemku. (Vančurová a kol., 2020)

„Základ daně je buď hodnotový nebo vyjádřený ve fyzických jednotkách (tj. m^2) v závislosti na typu pozemku a určuje se podle stavu k 1. lednu daného roku.“ (Vančurová a kol., 2020)

Základem daně

- u pozemků orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů je cena půdy zjištěná násobením skutečné výměry pozemku v m^2 průměrnou cenou půdy stanovenou na 1 m^2 .
- u pozemků hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb je cena pozemku zjištěná podle platných cenových předpisů k 1. lednu zdaňovacího období nebo součin skutečné výměry pozemku v m^2 a částky 3,80 Kč. (Marková, 2021)

Sazba daně

Tabulka 4 Sazba daně

Sazba daně u:	Relativní sazba daně (v %)
Orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů	0,75 %
Trvalých travních porostů, hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb	0,25 %
Sazba daně u ostatních pozemků:	Pevná sazba daně (Kč/m²)
U zpevněných ploch užívaných k podnikání pro zemědělskou prvovýrobu, lesní a vodní hospodářství	1 Kč
U zpevněných ploch pozemků užívaných k podnikání pro průmysl, stavebnictví, dopravu, energetiku, ostatní zemědělské výrobě a ostatním druhům podnikání	5 Kč
Stavební pozemky	2 Kč
Ostatní plochy	0,2 Kč
Zastavěné plochy a nádvoří	0,2 Kč

Zdroj: Marková (2021)

Sazby stavebních pozemků se násobí koeficientem závislým na velikosti obce:

Tabulka 5 Sazby koeficientů stavebních pozemků

Koeficient	Počet obyvatel
1,0	Do 1000
1,4	Nad 1000 do 6000
1,6	Nad 6000 do 10000
2,0	Nad 10000 do 25000
2,5	Nad 25000 do 50000
3,5	Nad 50000
4,5	V Praze

Zdroj: Marková (2021)

3.3.2 Daň ze staveb a jednotek

Předmětem daně ze staveb a jednotek jsou dokončené a užívané zdanitelné stavby a zdanitelné jednotky na území České republiky. Budovou se rozumí budova podle katastrálního zákona a inženýrská stavba. Zdanitelné jednotky znamenají byty jako oddělené části domu, nebytové prostory jako prostorově oddělené části domu a soubory bytů nebo nebytových prostor a pokud je k nim připojeno vlastnictví k pozemku, tak i podíl na tomto pozemku. Vyňaté z předmětu daně jsou budovy s jednotkami, které jsou samostatným předmětem daně. (Vančurová a kol., 2020)

Poplatníkem daně je vlastník zdanitelné stavby a zdanitelné jednotky. U pronajatého nebo propachtovaného nebytového prostoru a zdanitelné stavby s výjimkou budovy obytného domu je poplatníkem nájemce nebo pachtýř. (Marková, 2021)

„Základem daně ze staveb a jednotek u zdanitelné stavby je výměra zastavěné plochy v m^2 podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období.“ (Marková, 2021)

Zastavěnou plochou se rozumí plocha stavby podle stavebního zákona odpovídající nadzemní části zdanitelné stavby. U příslušenství budov obytných domů se do základu daně zahrnuje pouze výměra zastavěné plochy přesahující $16 m^2$. (Marková, 2021)

Sazba daně

Tabulka 6 Základní sazba daně u budov a jednotek

Základní sazba daně u budov a jednotek	(Kč/ m^2)
a) obytného domu	2
tvůřící příslušenství k budově z výměry přesahující $16 m^2$	2
b) pro rodinnou rekreaci	6
s doplňkovou funkcí k budově sloužící pro rodinnou rekreaci	2
c) garáže (vystavěné odděleně od budov)	8
d) u ostatní zdanitelné stavby	6
e) u ostatní zdanitelné jednotky	2
f) užívaných pro zemědělskou prvovýrobu, lesní a vodní hospodářství	2
g) užívaných pro průmysl, stavebnictví, dopravu, energetiku nebo ostatní zemědělské výrobě a ostatním druhům podnikání	10

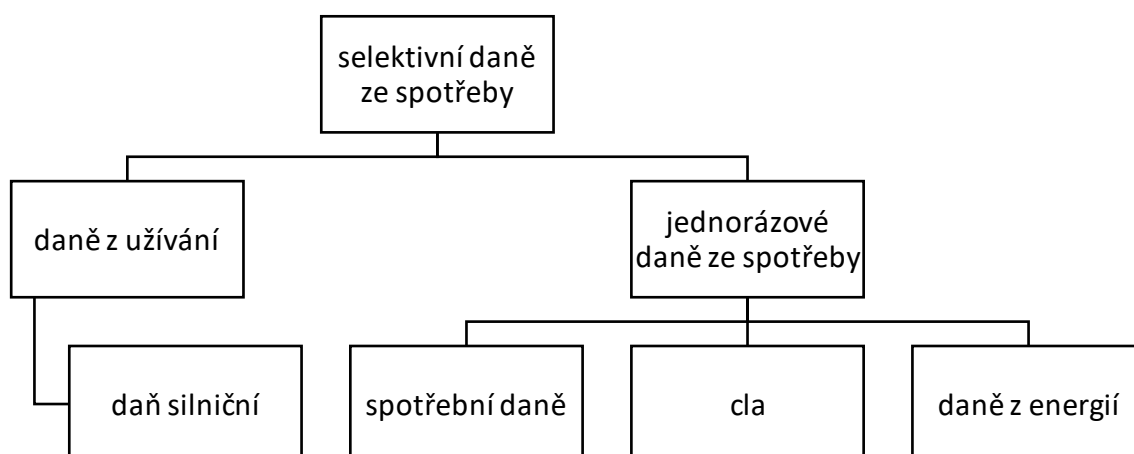
Zdroj: Marková (2021)

U bodů a), c) a d) se sazba zvyšuje o 0,75 Kč za každé další nadzemní podlaží, přesahující 2/3 zastavěné plochy stavby a 1/3 zastavěné plochy u staveb pro podnikání.

Základ sazby daně, případně zvýšená sazba daně se násobí koeficientem přiřazeným k jednotlivým obcím podle počtu obyvatel, viz tabulka č. 4. Pro jednotlivé části obce může obec závaznou vyhláškou koeficient, který je pro ni přidělen zvýšit o jednu až tři kategorie, koeficient 4,5 lze zvýšit pouze na koeficient 5. (Marková, 2021)

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok.

3.4 Selektivní daně ze spotřeby

Obrázek 4 Selektivní daně (Vančurová a kol., 2020)

3.4.1 Daň silniční

Silniční daň je uznatelným nákladem u daně z příjmů. Je zaměřena na silniční motorová vozidla používaná pro podnikání.

Poplatníkem silniční daně může být právnická nebo fyzická osoba zapsaná v technickém průkazu jako provozovatel vozidla, zaměstnavatel, který platí svému zaměstnanci cestovní náhrady za použití osobního automobilu a organizační složka osoby se sídlem nebo trvalým pobytem v zahraničí.

Předmětem daně jsou motorová vozidla a jejich přípojná vozidla s hmotností nad 3,5 tuny registrovaná v České republice. Ostatní vozidla s hmotností do 3,5 tun jsou předmětem daně, pokud jsou registrována a provozována v České republice a zároveň jsou používána k samostatné činnosti u fyzických osob. Předmětem daně nejsou zemědělské a lesnické traktory a jejich přípojná vozidla, dále speciální pásové automobily a pojízdné pracovní stroje. Jedná se tedy o vozidla, u kterých je primární účel pracovní funkce. (Vančurová a kol., 2020)

Základ daně je vyjádřený ve fyzických jednotkách. Základem daně u osobních automobilů je zdvihový objem motoru v cm^3 , u ostatních vozidel hmotnost v tunách a počet náprav, u návěsů je základem daně počet náprav a největší povolené zatížení náprav. (Vančurová a kol., 2020)

Sazby daně

Tabulka 7 Roční sazby silniční daně u osobních automobilů

objem válců (cm^3)		sazba (Kč)
	do 800	1200
nad 800	do 1250	1800
nad 1250	do 1500	2400
nad 1500	do 2000	3000
nad 2000	do 3000	3600
nad 3000		4200

Zdroj: Vančurová a kol., (2020)

Základní sazba daně se může snížit o 25 %, pokud se vozidlo používá pro výrobní činnost v rostlinné výrobě a pokud je poplatníkem zemědělec. Také se může základ daně snížit podle stáří vozidla. Sazba se sníží o 48 % po dobu 36 měsíců od data první registrace vozidla, o 40 % po dobu dalších 36 měsíců a o 25 % po dobu dalších 36 měsíců. (Vančurová a kol., 2020)

Základní sazba daně se zvyšuje hlavně z ekologických důvodů. Z tohoto důvodu se vozidlům registrovaných do 31. 12. 1989 zvyšuje sazba daně o 25 %. (Vančurová a kol., 2020)

Vznik **daňové povinnosti** vzniká v kalendářním měsíci, ve kterém bylo auto poprvé použito pro podnikání. K zániku daňové povinnosti dochází v kalendářním měsíci, kdy je

použití vozidla pro podnikání přerušeno nebo ukončeno. U převodu končí daňová povinnost původnímu vlastníku a začíná novému vlastníku vozidla. (Vančurová a kol., 2020)

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok.

3.4.1.1 Výběr silniční daně

Daňové přiznání je poplatník povinen podat do 31. ledna roku následujícího po uplynutí zdaňovacího období. Daň se platí předem během zdaňovacího období pomocí záloh. Platí se ve čtyřech zálohách. Výše záloh je určena jednou dvanáctinou odpovídající daňové sazby za každý měsíc. (Marková, 2021)

3.4.2 Spotřební daně

Mezi spotřební daně patří daně z minerálních olejů, daně z lihu, daně z piva, daň z vína a meziproductů, daň z tabákových výrobků a daň ze surového tabáku.

Předmětem spotřebních daní jsou vybrané výrobky vyrobené nebo dovozené na daňové území Evropské unie. Mezi tyto výrobky patří minerální oleje, líh, pivo, víno a meziproducty, tabákové výrobky. (Vančurová a kol., 2020)

Okamžik výroby nebo dovozu je tedy vznikem **daňové povinnosti**. Princip země spotřeby znamená, že se tato spotřební daň vybírá na území, kde dochází k prodeji pro konečnou spotřebu. To znamená, že okamžik vzniku daňové povinnosti a okamžik vzniku povinnosti daň přiznat a zaplatit se liší.

Plátcí daně jsou provozovatelé daňových skladů, dále pak osoby, které jsou příjemci a také osoby, jimž vznikla povinnost přiznat daň při dovozu zboží. (Vančurová a kol., 2020)

Základem daní u spotřebních daní je množství výrobku.

Daň se vypočte jako násobek základu daně a sazby daně stanovené pro příslušný rok. (Marková, 2021)

Zdaňovacím obdobím u spotřebních daní je kalendářní měsíc.

3.4.2.1 Daň z minerálních olejů v zemědělství

Plátcem daně z minerálních olejů je fyzická nebo právnická osoba, které vznikne povinnost daň přiznat a zaplatit při použití minerálních olejů pro pohon motorů, výrobu tepla a výrobu směsí. (Marková, 2021)

Předmětem daně z minerálních olejů jsou například motorové benzíny, střední oleje a těžké plynové oleje, těžké topné oleje, směsi minerálních olejů obsahující benzín nebo směsi benzinů s minerálními oleji. (Marková, 2021)

Základem daně je množství oleje vyjádřené v 1000 l při teplotě 15 °C.

Sazby daně z minerálních olejů. (Vančurová a kol., 2020)

Tabulka 8 Sazby daně z minerálních olejů

druh vybraného výrobku	sazba
minerální oleje	
motorové benzíny s obsahem olova do 0,013 g/l	12 840 Kč/ 1000 l
Motorové a technické benzíny s obsahem olova nad 0,013 g/l	13 710 Kč/ 1000 l

Zdroj: Vančurová a kol., (2020)

Daňové přiznání plátců předkládají do 25. dne měsíce po skončení zdaňovacího období, ve kterém daňová povinnost vznikla. (Marková, 2021)

Poplatníci spotřební daně z minerálních olejů, mohou žádat o **vrácení spotřební daně** z minerálních olejů, zaplacené v ceně minerálního oleje, pokud je použit pro zemědělskou prvovýrobu. Zemědělskou prvovýrobou se rozumí rostlinná výroba na vlastních či propachtovaných pozemcích, včetně chmelařství, vinohradnictví, pěstování zeleniny, pěstování hub, pěstování okrasných květin, pěstování dřevin, pěstování léčivých a aromatických rostlin. Také chov skotu, koní, prasat, drůbeže, ovcí nebo koz za účelem získávání, zpracování nebo výroby živočišných produktů. (Nývltová, Kouřilová, Rybová, 2016)

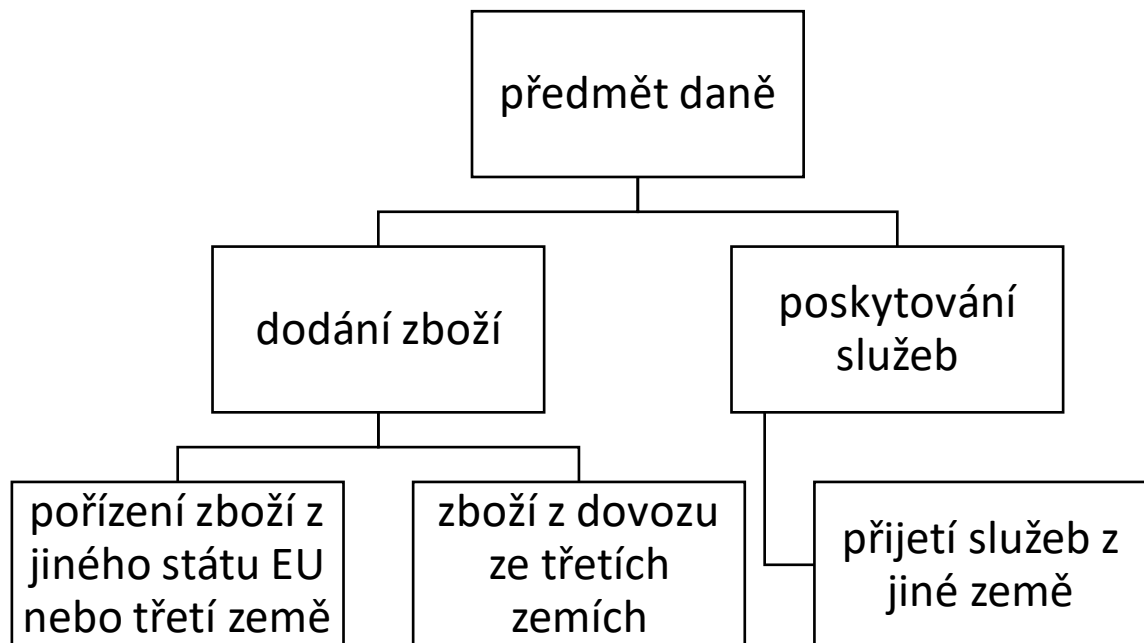
K vrácení daně dochází v případě, že oleje byly nakoupeny za cenu včetně spotřební daně a bylo prokázáno, že byly použity pro zemědělskou prvovýrobu. Výši daně je nutné prokázat daňovým dokladem od prodávajícího. Nárok na vrácení daně vzniká dnem spotřeby těchto minerálních olejů pro stanovený účel. (Nývltová, Kouřilová, Rybová, 2016)

Výše vrácení daně je 8500 Kč / 1000 l pro osobu, která splnila všechny podmínky. (Marková, 2021)

3.5 Daň z přidané hodnoty

Plátcem daně se stane povinně osoba, u které se obrat za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhne 1 000 000 Kč. S výjimkou osoby, která uskutečňuje pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně. (Marková, 2021)

Předmět daně z přidané hodnoty

Obrázek 5 Předmět daně z přidané hodnoty (Vančurová a kol., 2020)

Dani z přidané hodnoty podléhá dodání zboží a poskytnutí služeb. Zbožím jsou hmotné movité a nemovité věci a právo stavby, teplo, chlad, elektrická energie, voda a plyn. Za služby se považují ekonomické činnosti, které nejsou dodáním zboží.

„Základ daně je vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátce za uskutečněné zdanitelné plnění od osoby, pro kterou je zdanitelné plnění uskutečněno, nebo od třetí osoby, bez daně za toto zdanitelné plnění.“ (Vančurová a kol., 2020)

Základem daně je úplata a spotřební daň a daň z energií, dotace k ceně, vedlejší související výdaje a materiál poskytnutý v ceně služby. Základ daně se snižuje o slevu na dani související s dodáním zboží nebo poskytnutím služby. (Vančurová a kol., 2020)

Sazba daně má tři úrovně.

- Základní sazba – 21 %

- 1. snížená sazba – 15 %
- 2. snížená sazba – 10 %

Snížená sazba 15 % se používá například u potravin a nealkoholických nápojů, zdravotní a sociální péče, úklidové práce v domácnostech a ubytovacích službách.

Snížená sazba 10 % se používá u léků, knih, novin a časopisů. Ubytovací a stravovací služby nově v sazbě 10 %.

Měsíční zdaňovací období je u plátců s obratem vyšším než 10 000 000 Kč a u nově registrovaných plátců. Plátcí s obratem nižším než 10 000 000 Kč si mohou zvolit čtvrtletní zdaňovací období, a to na celý kalendářní rok.

Daňové přiznání podává plátce daně za každé zdaňovací období do 25. dne následující kalendářního měsíce. (Vančurová a kol., 2020)

4 Metodika

Cílem mé práce je optimalizace daňového zatížení z příjmů fyzických osob. Stanovení částky daně z příjmů fyzických osob s využitím všech zákonných opatření, na které má poplatník nárok pro aktuální zdaňovací období a navržení daňových zvýhodnění pro následující zdaňovací období.

K dosažení tohoto cíle je v prvním kroku zjištěno stávající daňové zatížení a odvody na sociální pojištění podnikatele pana Nováka.

Od podnikatele byly zjištěny jednotlivé základy daní, jejich příslušné sazby daně, a zda uplatňuje nějaká osvobození od daně. Východiskem pro výběr vhodného postupu snížení daňové zátěže je celkové daňové zatížení pana Nováka, jakožto osoby samostatně výdělečně činné v oblasti zemědělství. Celkové daňové zatížení poplatníka obsahuje částky daně z příjmů, majetkových daní, spotřebních daní a u daně z přidané hodnoty.

Poté následuje návrh a výpočet variant daňové optimalizace čili snížení částek některé daně, které jsou v souladu s aktivitami vybraného subjektu. Zjištěné možnosti snížení částky daně jsou následně porovnávány vzájemně mezi sebou a se stávající daňovou zátěží poplatníka. Při výpočtu zmiňovaných variant snížení daňového zatížení jsou využity metody daňové evidence, paušálních výdajů a institutu spolupracujících osob.

Optimalizovanou daní bude pouze daň z příjmů fyzických osob, protože u majetkových daní, spotřebních daní a u daní z přidané hodnoty už poplatník využívá všech nástrojů pro minimální velikost daně.

V kapitole vyhodnocení jsou varianty výpočtu daně z příjmů porovnány a je vybrána ta varianta, kterou je možné doporučit panu Novákovi, aby byla výhodná jak pro poplatníka, tak pro spolupracující osoby. Dále je tam také uvedené srovnání skutečného daňového zatížení a daňového zatížení s neoptimálnější variantou daně z příjmů.

Pro vypracování mé práce jsem využila odbornou literaturu, daňové zákony a interní dokumenty poskytnuté od soukromého podnikatele pana Nováka.

5 Daňové zatížení vybraného podnikatelského subjektu

Varianty výpočtu daňového zatížení jsou vypočteny u osoby samostatně výdělečně činné v oblasti zemědělství, pana Nováka.

Pan Novák je ženatý, manželka je zaměstnaná a má příjmy přesahující 68 000 Kč za rok. Má čtyři děti ve věku 23, 21, 19, 11.

Pan Novák používá skutečně vynaložené náklady a využívá institutu spolupracujících osob, kdy převádí 50 % svých příjmů a výdajů na svou manželku, také využívá daňového zvýhodnění na děti.

Provozuje zemědělskou výrobu, jak rostlinnou výrobu (pěstování obilnin, řepky, brambor, kukuřice a další), tak živočišnou výrobu (chov skotu).

Nevlastní bioplynovou stanicí.

5.1 Daň z příjmů fyzických osob

Pan Novák využívá institutu spolupracujících osob, za využití daňové evidence, tedy reálně vynaložených nákladů. Poplatník přenáší na manželku 50 % příjmů přesahující výdaje, pokud nepřesáhnou více jak 540 000 Kč.

Limit rozdílu mezi příjmy a výdaji nebyl překročen, pan Novák může přenést 50 % svých příjmů a výdajů na manželku.

Tabulka 9 Výpočet daně z příjmu s využitím daňové evidence a spolupracujících osob

	poplatník (Kč)	manželka (Kč)
příjmy	1 587 958	1 587 958
výdaje	1 162 922	1 162 922
základ daně	425 037	425 037
odčitatelné položky	24 000	0
základ daně snížený o odčitatelné položky (zaokrouhlený)	401 000	425 000
daň z příjmů 15 %	60 150	63 750
sleva na poplatníka	24 840	24 840
daňové zvýhodnění na děti	48 408	0
daň po slevách	-13 098	38 910

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů pracovníka

Pan Novák díky daňovému zvýhodnění na děti získává daňový bonus ve výši 13 098 Kč. Manželce se ale díky přesunu 50 % příjmů a výdajů na její osobu zvýšil daňový odvod o 38 910 Kč.

Vyměřovacím základem u výpočtu pojistného je 50 % základu daně. Základ daně je roven dílčímu základu daně ze samostatné činnosti. Celkové pojistné pak vypočteme vynásobením vyměřovacího základu a sazby 29,2 % u sociálního zabezpečení a sazby 13,5 % u zdravotního pojištění.

Tabulka 10 Odvodové zatížení podnikatele a manželky na sociální pojistné

	pojistné na sociální zabezpečení (Kč)	zdravotní pojištění (Kč)
Základ daně	425 000	425 000
Vyměřovací základ	212 500	212 500
Pojistné celkem	62 050	28 688

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů pracovníka

V tomto případě tvoří celkový odvod pana Nováka celkem 77 640 Kč. Rodinný rozpočet se ale zatížil celkovým daňovým odvodem paní Novákové, který tvořil 129 648 Kč. To v součtu společně s odvodem pana Nováka dává 207 288 Kč.

5.2 Daň z nemovitých věcí

5.2.1 Daň z pozemků

Pan Novák vlastní několik druhů pozemků, mezi které patří orná půda, trvalé travní porosty, les, ostatní plochy a zpevněná plocha využívána pro zemědělskou prvovýrobu.

U zemědělské půdy se používá základ daně v hodnotovém vyjádření, tedy přepočítání skutečné výměry pozemku vynásobením průměrnou cenou půdy na 1 m^2 .

U ostatních pozemků je použit základ daně vyjádřený ve velikosti skutečné výměry pozemku. Následně jsou základy daně vynásobeny sazbou daně.

Pro každý druh pozemku je stanovena jiná sazba daně. Pro orné půdy, trvalý travní porost a les je sazba vyjádřena v procentech a základ daně je vyjádřen v korunách. Zatímco u zastavěné plochy je tato sazba vyjádřena v Kč na 1 m^2 .

Jednotlivé druhy pozemků a jejich základy daně, sazby daně a daň z pozemků jsou vyjádřeny v následující tabulce.

Tabulka 11 Výpočet daně z pozemků

druh pozemku	základ daně	sazba daně	celková daň (Kč)
orná půda	5 537 158 Kč	0,75 %	41 529
trvalý travní porost	1 836 688 Kč	0,25 %	4 592
les	285 200 Kč	0,25 %	713
zpevněná plocha pro zemědělskou prvovýrobu	42 630 m^2	1 Kč/ 1 m^2	42 630
ostatní plochy	36 245 m^2	0,2 Kč/ 1 m^2	7 249
celkem			96 712

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů poplatníka

Po sečtení jednotlivých částí daní z různých druhů pozemků dostaneme celkovou daňovou povinnost, která je vyjádřena v částce 96 712 Kč.

Největší podíl na dani z pozemků má orná půda, dále zpevněná plocha pro zemědělskou prvovýrobu, dále také trvalý travní porost. Nejmenší podíl mají ostatní plochy, trvalý travní porost a les.

5.2.2 Daň ze staveb a jednotek

Pan Novák vlastní několik typů budov, mezi něž patří dva obytné domy, tři ostatní budovy tvořící příslušenství k obytnému domu a dvě budovy sloužící pro podnikání v zemědělské prvovýrobě.

Základ daně je vyjádřen podle výměry zastavěné plochy nadzemní části stavby, kterou stavba zabírá, je vyjádřen v m^2 . Tento základ je potom vynásoben příslušnou sazbou daně.

Tabulka 12 Výpočet daně ze staveb a jednotek

druh stavby	základ daně (m^2)	sazba daně (Kč/ m^2)	Daň (Kč)
obytný dům	592	2	1 184
	826	2	1 652
ostatní budovy tvořící příslušenství k obytnému domu	145	2	290
	89	2	178
	285	2	570
zemědělská prvovýroba	142	2	284
	254	2	508
celkem			4 666

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů poplatníka

Jak lze vidět z tabulky, pan Novák vlastní celkem 7 budov, po sečtení daní u jednotlivých druhů staveb lze získat celkovou daňovou povinnost, která činí 4 666 Kč.

Největší podíl na zdanění mají obytné domy, dále pak ostatní budovy, které tvoří příslušenství k obytnému domu. Nejméně poplatníka zatěžují budovy určené pro podnikání v zemědělské prvovýrobě.

5.3 Selektivní daně ze spotřeby

5.3.1 Silniční daně

Pan Novák vlastní jedno služební vozidlo, které podléhá dani silniční. Vlastní také zemědělské a lesnické traktory, další přípojná vozidla a pojízdně pracovní stroje, tyto stroje jsou ovšem vyjmuty z předmětu zdanění u daně silniční.

Protože vozidlo už je staré více než 108 měsíců, nemůže tak využít snížené sazby daně v závislosti na stáří vozidla. Nemůže také uplatnit slevu na využití vozidla pro činnost výrobní povahy v rostlinné výrobě, protože se jedná o osobní automobil a ten je z tohoto snížení vyloučen.

Osobní automobil, který poplatník využívá má objem válců 2500 cm^3 , který vyjadřuje základ daně, k němuž patří sazba daně 3600 Kč.

Tabulka 13 Výpočet silniční daně

osobní automobil	první registrace vozidla měsíc / rok	ccm	roční sazba (Kč)	daň silniční (Kč)
1	01. 12. 2004	2500	3600	3600

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů poplatníka

Silniční daň za rok 2020 činí 3 600 Kč.

5.3.2 Daň z minerálních olejů

Pan Novák nakoupil minerální oleje za cenu obsahující daň a tyto minerální oleje použil pro zemědělskou prvovýrobu, má proto právo na vrácení daně z minerálních olejů. Nárok na vrácení panu Novákovi vzniká po použití minerálních olejů.

Pan Novák má nárok na vrácení 8 500 Kč / 1000 l, protože provozuje rostlinnou výrobu a chov hospodářských zvířat, s intenzitou chovu nad 0,3 za minerální oleje spotřebované při těchto činnostech.

Vratka daně z minerálních olejů za rok 2020 činila 147 050 Kč.

5.4 Daň z přidané hodnoty

Daní za zdaňovací období je rozdíl mezi sumou daně na výstupu a odpočtem daně, výsledek může být kladný nebo záporný. Pokud je kladný, jedná se o vlastní daň. Tu je subjekt povinen odvést státu. Záporným výsledkem je nadměrný odpočet, v takovém případě má

subjekt nárok na vrácení přeplatku. Nadměrný odpočet vrátí správce daně do 30 dnů bez žádosti o vrácení.

Pan Novák poskytuje zboží jak do tuzemska, tak do jiného členského státu. Uplatňuje nárok na odpočet z přijatých zdanitelných plnění od plátců.

Pan Novák je osobou povinnou k dani, protože vykonává ekonomickou činnost, pěstování obilovin (kromě rýže), luštěnin a olejnatých semen. Je osobou registrovanou k dani, přímo řečeno daňovým plátcem. Odvádí daň ze všech svých zdanitelných plnění a má nárok na odpočet daně.

Daň z přidané hodnoty je dováděna za čtvrtletí. V roce 2020 byla použita základní sazba daně 21 % a snížená sazba daně 15 %.

Dílčí výpočet DPH za 1. čtvrtletí

Tabulka 14 Dílčí výpočet DPH za 1. čtvrtletí (Kč)

		sazba daně	základ daně	daň na výstupu	odpočet daně
zdanitelná plnění	dodání zboží v tuzemsku	základní (21 %)	19 131	4 018	
		snížená (15 %)	124 622	18 693	
nárok na odpočet daně	z přijatých zdanitelných plnění od plátců	základní (21 %)	226 615		47 589
		snížená (15 %)	29 008		4 351

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů poplatníka

Rozdíl mezi daní na výstupu a odpočtem daně vychází jako nadměrný odpočet u DPH za první čtvrtletí ve velikosti 29 229 Kč.

Dílčí výpočet DPH za 2. čtvrtletí

Tabulka 15 Dílčí výpočet DPH za 2. čtvrtletí (Kč)

		sazba daně	základ daně	daň na výstupu	odpočet daně
zdanitelná plnění	dodání zboží v tuzemsku	základní (21 %)	29 398	6 174	
		snížená (15 %)	194 114	29 117	
nárok na odpočet daně	z přijatých zdanitelných plnění od plátců	základní (21 %)	467 801		98 238
		snížená (15 %)	51 862		7 779

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů poplatníka

Ve druhém čtvrtletí vychází nadměrný odpočet DPH, opět rozdílem mezi daní na výstupu a nadměrným odpočtem, a to ve velikosti 70 726 Kč.

Dílčí výpočet DPH za 3. čtvrtletí

Tabulka 16 Dílčí výpočet DPH za 3. čtvrtletí (Kč)

		sazba daně	základ daně	daň na výstupu	odpočet daně
zdanitelná plnění	dodání zboží v tuzemsku	základní (21 %)	39 781	8 354	
		snížená (15 %)	194 933	29 240	
nárok na odpočet daně	z přijatých zdanitelných plnění od plátců	základní (21 %)	373 940		78 527
		snížená (15 %)	88 381		13 257

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů poplatníka

Rozdílem dani na výstupu a odpočtem daně získává poplatník opět nadměrný odpočet DPH ve velikosti 54 190 Kč.

Dílčí výpočet DPH za 4. čtvrtletí

Tabulka 17 Dílčí výpočet DPH za 4. čtvrtletí (Kč)

		sazba daně	základ daně	daň na výstupu	odpočet daně
zdanitelná plnění	dodání zboží v tuzemsku	základní (21 %)	48 015	10 083	
		snížená (15 %)	130 884	19 633	
nárok na odpočet daně	z přijatých zdanitelných plnění od plátců	základní (21 %)	347 323		72 938
		snížená (15 %)	48 224		7 234

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů poplatníka

V posledním čtvrtletí je opět nadměrný odpočet daně ve velikosti 50 456 Kč.

Celková daňová povinnost poplatníka:

Tabulka 18 Celková daňová povinnost z DPH

čtvrtletí	daň na výstupu (Kč)	odpočet daně (Kč)	vlastní daňová povinnost / nadměrný odpočet (Kč)
1	22 711	51 940	-29 229
2	35 291	106 017	-70 726
3	37 594	91 784	-54 190
4	29 716	80 172	-50 456
celkem			-204 601

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů poplatníka

Pan Novák měl během každého čtvrtletí nadměrný odpočet, celkem za rok měl tedy nadměrný odpočet rovný 204 601 Kč. To znamená, že společnost více prodávala, než nakupovala, a tedy dobře hospodařila.

6 Daň z příjmů fyzických osob u vybraného subjektu

Jednotlivé varianty optimalizace daně z příjmů jsou ukázány v této kapitole. Následně bude vybrána nejlepší varianta, při které bude daňové zatížení co nejnižší, kterou by poplatník mohl využít.

6.1 Daňová evidence

V této variantě jsou uvedené výpočty odvodového zatížení pana Nováka s pomocí reálných nákladů, které skutečně vykázal zaznamenaných pomocí daňové evidence. Bez využití institutu spolupracujících osob.

Pan Novák má za rok 2020 celkové příjmy ve velikosti 3 175 916 Kč. Celkové výdaje tvoří celkem 2 325 843 Kč. Po odečtení příjmů a výdajů získáme základ daně ve velikosti 850 073 Kč. Po odečtení odčitatelné položky, kterou je příspěvek na životní pojištění ve výši 24 000 Kč dostaneme základ daně upravený o odčitatelné položky 826 073 Kč. Odečtením slev na poplatníka a daňových zvýhodnění na děti, dostaneme celkovou daň ve velikosti 50 652 Kč.

Tabulka 19 Výpočet daně z příjmu s využitím daňové evidence

	Výpočet daně (Kč)
Příjmy podle §7	3 175 916
Výdaje podle §7	2 325 843
Základ daně	850 073
Odčitatelné položky	24 000
Základ daně snížený o odčitatelné položky (zaokrouhlený)	826 000
Daň z příjmů ve výši 15 %	123 900
Sleva na poplatníka	24 840
Daňové zvýhodnění na děti	48 408
Daň po slevách	50 652

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů poplatníka

Vyměřovacím základem u výpočtu pojistného je 50 % základu daně. Základ daně je roven dílčímu základu daně ze samostatné činnosti. Celkové pojistné pak vypočteme vynásobením vyměřovacího základu a sazby 29,2 % u sociálního zabezpečení a sazby 13,5 % u zdravotního pojištění.

Tabulka 20 Odvodové zatížení podnikatele na sociální pojistné

	pojistné na sociální zabezpečení (Kč)	zdravotní pojištění (Kč)
Základ daně	850 000	850 000
Vyměřovací základ	425 000	425 000
Pojistné celkem	124 100	57 376

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů poplatníka

Celkové odvodové zatížení, zahrnující daň z příjmů fyzických osob a odvody na sociální a zdravotní pojištění, je 232 128 Kč. Tato varianta vychází o 24 840 Kč hůře než varianta, kterou poplatník využívá.

6.2 Výdaje uplatněné procentem z příjmů

Kdyby pan Novák nechtěl vést daňovou evidenci, může využít výdaje uplatněné procentem z příjmů. Ve výdajích uplatněných procentem z příjmů jsou již zahrnuty všechny výdaje, předpokládá se, že je v nich zahrnuto vše a tyto výdaje již nelze jinými výdaji navyšovat.

Pan Novák podniká v oblasti zemědělství, tedy spadá do zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a má tak nárok na odpočet výdajů ve velikosti sazby 80 % z příjmů, je ale omezen maximální částkou paušálních výdajů a tou je 1 600 000 Kč.

Tabulka 21 Výpočet daně z příjmu s využitím paušálních výdajů

	Výpočet daně (Kč)
Příjmy	3 175 916
Výdaje uplatněné % z příjmů (max. hranice)	1 600 000
Základ daně	1 575 916
Odčitatelné položky od základu daně	24 000
Základ daně snížený o odčitatelné položky (zaokrouhlený)	1 551 900
Daň z příjmů ve výši 15 %	232 785
Sleva na poplatníka	24 840
Daňové zvýhodnění na děti	48 408
Daň po slevách	159 537

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů poplatníka

Protože jsou paušální výdaje omezené maximální částkou 1 600 000 Kč, která je menší než 80 % příjmů, které činí 2 540 733 Kč, je tato metoda výpočtu daně velice nevýhodná. Daňový odvod činí 159 537 Kč, je o 108 885 Kč vyšší než předchozí varianta.

Tabulka 22 Odvodové zatížení podnikatele na sociální pojistné

	pojistné na sociální zabezpečení (Kč)	zdravotní pojištění (Kč)
Základ daně	1 575 900	1 575 900
Vyměřovací základ	787 950	787 950
Pojistné celkem	230 081	106 373

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů poplatníka

Celkový odvod pana Nováka činí 495 991 Kč. Z této částky je jasné, že využití paušálních výdajů je nevýhodné a tato varianta není optimální pro použití.

6.3 Spolupracující osoba – manželka

6.3.1 Paušální výdaje

V tomto případě je aplikován institut spolupracujících osob s využitím paušálních výdajů ve velikosti 80 %. Zde už hranice výdajů 1 600 000 překročena nebude, a proto celkový daňový odvod bude nižší než v případě, kdy nebylo nevyužito spolupracujících osob.

Tabulka 23 Výpočet daně z příjmu fyzických osob za použití paušálních výdajů a spolupracujících osob

	poplatník (Kč)	manželka (Kč)
příjmy	1 587 958	1 587 958
paušální výdaje	1 270 366	1 270 366
základ daně	317 592	317 592
odčitatelné položky	24 000	0
základ daně snížený o odčitatelné položky (zaokrouhlený)	293 500	317 500
daň z příjmů 15 %	44 025	47 625
sleva na poplatníka	24 840	24 840
daňové zvýhodnění na děti	48 408	
daň po slevách	-29 223	22 785

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů pracovníka

Tabulka 24 Odvodové zatížení podnikatele a manželky na sociální pojištění

	pojištění na sociální zabezpečení (Kč)	zdravotní pojištění (Kč)
Základ daně	317 500	317 500
Vyměřovací základ	158 750	158 750
Pojištění celkem	46 355	21 431

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů pracovníka

Celkový odvod pana Nováka, zahrnující daň a odvody na sociální pojištění, tedy celkem dává 38 563 Kč. Celkový odvod manželky činí 90 571 Kč. Celkově je rodina zatížena

ve velikosti 129 135 Kč. Tato varianta je lepší o 78 153 Kč než varianta, kterou poplatník využívá.

6.4 Spolupracující osoby – manželka a dcera

6.4.1 Daňová evidence

V této variantě se počítá se spolupracujícími osobami manželkou a dcerou, která je studentkou, a tak uplatňuje slevu na studenta ve výši 4 020 Kč, také uplatní slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč. Daňové zvýhodnění na poslední dvě děti poplatníka se nemění, protože tuto dceru už do daňové zvýhodnění nepočítá.

V první variantě jsou použity reálné náklady. Na manželku a dceru se uplatní přesun ve velikosti 15 %. Limit rozdílu mezi příjmy a výdaji, který činí maximálně 180 000 Kč, překročen nebyl.

Tabulka 25 Výpočet daně z příjmů fyzických osob za použití daňové evidence a spolupracujících osob u manželky a dcery

	poplatník (Kč)	Manželka (Kč)	Dcera (Kč)
příjmy	2 223 141	476 387	476 387
reálný výdaj	1 628 090	348 876	348 876
základ daně	595 051	127 511	127 511
odčitatelné položky	24 000	0	0
základ daně snížený o odčitatelné položky (zaokrouhlený)	571 000	127 500	127 500
daň z příjmů 15 %	85 650	19 125	19 125
sleva na poplatníka	24 840	24 840	24 840
daňové zvýhodnění na děti	48 408	0	0
sleva na studenta	0	0	4 020
daň po slevách	12 402	0	0

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů pracovníka

Tabulka 26 Odvodové zatížení podnikatele, manželky a dcery na sociální pojistné

	poplatník (Kč)	manželka (Kč)	dcera (Kč)
základ daně	595 000	127 500	127 500
vyměřovací základ	297 500	63 750	63 750
sociální zabezpečení	86 870	18 615	18 615
zdravotní pojištění	40 163	8 606	8 606
pojistné celkem	127 033	27 221	27 221

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů poplatníka

Čerpání slev na poplatníka a slev na studenta se může maximálně jen do nulové částky.

Celkové odvodové zatížení pana Nováka tedy celkem činí 139 435. Za dceru a manželku tvoří odvodové zatížení jen sociální pojištění ve výši celkem 54 443 Kč. Celkové zatížení domácnosti tedy činí 193 877 Kč. Tato varianta tedy vychází o 13 411 Kč lépe než varianta, kterou využívá poplatník.

6.4.2 Paušální výdaje

V této variantě je zachován stejný podíl manželky a dcery i stejné slevy, které využívají. Změnou je uplatnění paušálních výdajů namísto reálných výdajů. Paušální výdaje jsou opět ve velikosti 80 % z příjmů.

Tabulka 27 Výpočet daně z příjmů fyzických osob u poplatníka, manželky a dcery za využití paušálních výdajů

	poplatník (Kč)	manželka (Kč)	dcera (Kč)
příjmy	2 223 141	476 387	476 387
paušální výdaj (80 %)	1 778 513	381 110	381 110
základ daně	444 628	95 277	95 277
odčitatelné položky	24 000	0	0
základ daně snížený o odčitatelné položky (zaokrouhlený)	420 600	95 200	95 200
daň z příjmů 15 %	63 090	14 280	14 280
sleva na poplatníka	24 840	24 840	24 840
daňové zvýhodnění na děti	48 408	0	0
sleva na studenta	0	0	4 020
daň po slevách	-10 158	0	0

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů poplatníka

Tabulka 28 Odvodové zatížení na sociální pojištění poplatníka, manželky a dcery

	poplatník (Kč)	manželka (Kč)	dcera (Kč)
základ daně	444 600	95 200	95 200
vyměřovací základ	222 300	47 600	47 600
sociální zabezpečení	64 912	13 899	13 899
zdravotní pojištění	30 011	6 426	6 426
pojistné celkem	94 922	20 325	20 325

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů poplatníka

V této variantě vychází celkové daňové zatížení pana Nováka na 84 764 Kč. Manželka a dcera opět odvádějí pouze sociální pojištění v celkové výši 40 650 Kč. Rodinný rozpočet je tedy zatížený částkou 125 415 Kč. Tato částka je nižší o 81 873 Kč než u varianty, kterou využívá poplatník.

7 Vyhodnocení

V této kapitole jsou uvedeny jednotlivé výsledky optimalizace daně z příjmů fyzických osob a porovnání, jak se změnilo celkové daňové zatížení pana Nováka se skutečnou variantou, kterou poplatník využívá.

7.1 Porovnání jednotlivých variant výpočtů daně z příjmů fyzických osob

Zde jsou jednotlivé vypočtené varianty porovnávány s variantou, kterou využívá poplatník, tedy s institutem spolupracujících osob, kdy 50 % svých příjmů a výdajů přenáší na manželku za využití daňové evidence, kdy celkový daňový odvod činí 207 288 Kč.

Tabulka 29 Porovnání jednotlivých variant výpočtu daně z příjmů fyzických osob

jednotlivé varianty		celkový daňový odvod (Kč)	rozdíl mezi variantou poplatníka (Kč)
daňová evidence		232 128	24 840
paušální výdaje		495 991	288 703
spolupracující osoba-manželka	paušální výdaje	129 135	-78 153
spolupracující osoby-manželka a dcera	daňová evidence	193 877	-13 411
	paušální výdaje	125 415	-81 873

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce je vidět, že neoptimálnější variantou je využití spolupracujících osob, kdy poplatník přenáší 15 % příjmů a výdajů na manželku a dceru za využití paušálních výdajů, kdy celkový daňový odvod činí 125 415 Kč a rozdíl mezi variantami činí 81 873 Kč.

7.2 Porovnání celkových daňových zatížení

Nejprve je zobrazeno celkové daňové zatížení, které skutečně využívá podnikatel a poté celkové daňové zatížení se změnou v dani z příjmů fyzických osob, se zobrazením také daňového odvodu manželky a dcery.

7.2.1 Skutečné celkové daňové zatížení

Celkové daňové zatížení je zde zobrazeno se skutečnou variantou, kterou poplatník využívá, tedy institut spolupracujících osob, kdy převádí 50 % svých příjmů a výdajů na manželku.

Tabulka 30 Skutečné celkové daňové zatížení poplatníka a jeho domácnosti

typ daně	daňové zatížení (Kč)
daň z příjmů fyzických osob (poplatník)	-13 098
sociální pojistné (poplatník)	90738
daň z příjmů fyzických osob (manželka)	38910
sociální pojistné (manželka)	90738
daň z pozemků	96 712
daň ze staveb a jednotek	4 666
daň silniční	3 600
daň z minerálních olejů	-147 050
daň z přidané hodnoty	-204 601
celkem	-39 385

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky č.30 lze vidět, že poplatníka a jeho domácnost nejvíce zatěžují odvody na sociální pojistné a daň z pozemků, také daň z příjmů fyzických osob u manželky. Naopak poplatník uplatňuje nárok na odpočet u daní z přidané hodnoty a u daně z minerálních olejů. Z toho lze poznat, že poplatníka zatěžují spíše daně přímé. Celkem poplatník dostane nazpět 39 385 Kč.

7.2.2 Upravené celkové daňové zatížení

Tabulka 31 Celkové daňové zatížení poplatníka a jeho domácnosti s vybranou variantou

typ daně	daňové zatížení (Kč)
daň z příjmů fyzických osob (poplatník)	-10 158
sociální pojistné (poplatník)	94922
daň z příjmů fyzických osob (manželka)	0
sociální pojistné (manželka)	20325
daň z příjmů fyzických osob (dcera)	0
sociální pojistné (dcera)	20 325
daň z pozemků	96 712
daň ze staveb a jednotek	4 666
daň silniční	3 600
daň z minerálních olejů	-147 050
daň z přidané hodnoty	-204 601
celkem	-121 259

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky, kde je uplatněná varianta se spolupracujícími osobami manželkou a dcerou, kde na ně bylo převedeno 15 % příjmů a výdajů, je vidět, že odvod na sociální pojistné domácnosti se snížil o 45 904 Kč. Také odvod daně z příjmů fyzických osob se snížil a to o 38 910 Kč u manželky, ale také se snížil daňový bonus, který dostává poplatník. Ve stejné velikosti zatěžují poplatníka daně z pozemků. Nárok na odpočet u daně z přidané hodnoty a u daně minerálních olejů zůstává stejný. Poplatník dostane nazpět celkem 121 259 Kč, což je o 81 873 Kč více než u varianty, kterou poplatník využívá.

8 Závěr

Cílem této práce byla optimalizace daně z příjmů fyzických osob u konkrétního poplatníka a výběr nejlepší varianty ve srovnání se současnou daňovou metodou pana Nováka. Také bylo třeba ukázat celkové daňové zatížení pana Nováka v souvislosti s jeho podnikáním v zemědělství.

V teoretické části jsou vysvětleny pojmy skutečně vynaložených nákladů v daňové evidenci, dále problematika paušálních výdajů a institutu spolupracujících osob. Také jsou zmíněny různé druhy daní, které zatěžují poplatníka.

Představila jsem osobu samostatně výdělečně činnou, pana Nováka. Dále je uvedeno, jaké metody využívá v praxi a bylo vyčísleno jeho odvodové zatížení v případě majetkových daní, spotřebních daní a u daně z přidané hodnoty. Kde další optimalizace nebyla možná díky tomu, že pan Novák využíval všech nástrojů potřebných k minimální velikosti daně.

V další části jsem u optimalizace daně z příjmů fyzických osob využívala metody reálných nákladů, paušálních výdajů a zachycení institutu spolupracujících osob s použitím buď reálných nákladů nebo paušálních výdajů.

Zjistila jsem, že neoptimálnější variantou je využití paušálních výdajů s institutem spolupracujících osob, kdy jsem 15 % příjmů a výdajů dělila na manželku paní Novákovou a dceru. V důsledku tohoto návrhu byla dosažena úspora na odvodovém zatížení v celkové výši 81 873 Kč.

Nejvíce podnikatele zatěžují daně majetkové, tedy daně z pozemků a ze staveb a jednotek a odvody na sociální pojištění.

Poplatník uplatňuje nárok na odpočet u daně z přidané hodnoty a nárok na vrácení peněz z daně z minerálních olejů. Poplatník také dosáhl daňového bonusu, o který může žádat.

Předpokládám, že i v příštích letech budou vratky z nepřímých daní převyšovat daně přímé. Záleží ovšem také na tom, zda poplatník bude nakupovat nové pozemky. Pak by částka přímých daní mohla vzrůst v důsledku daně z pozemků.

9 Seznam použité literatury

- Marková, H. (2021). Daňové zákony. Úplná znění platná k 1. 1. 2021. Praha: Grada.
- Nývltová, K., Kouřilová, J., & Rybová, J. (2016). *Zemědělské závody z pohledu účetnictví, financování a dalších disciplín: ve vazbě na GAJU 149/2014/S: "Ekonomické dopady legislativních změn v oblasti financí, účetnictví a daní"*. České Budějovice: Ekonomická fakulta, Jihočeská univerzita.
- Vančurová, A., Láchová, L., & Zídková, H. (2020). *Daňový systém ČR 2020*. Praha: Wolters Kluwer.
- Koubová, P. (2020). *Daňové zatížení zemědělské společnosti* [bakalářská práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích]. <https://wstag.jcu.cz/portal/studium/prohlizeni.html>
- Bartoňová, M. (2012). *Optimalizace daňového zatížení dani z příjmu u podnikajících fyzických osob* [bakalářská práce, Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo, s.r.o]. https://theses.cz/id/ijot39/Optimalizace_danoveho_zatizeni_dani_z_prijmu_u_podnikajicich_fyzickych_osob.pdf
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů
- Interní doklady společnosti

10 Seznam obrázků

Obrázek 1 Způsoby uplatňování výdajů u příjmů ze samostatné činnosti (Vančurová a kol., 2020)	5
Obrázek 2 Příklady Majetkové daně (Vančurová a kol., 2020).....	14
Obrázek 3 Předmět daně z pozemků (Vančurová a kol., 2020).....	15
Obrázek 4 Selektivní daně (Vančurová a kol., 2020).....	18
Obrázek 5 Předmět daně z přidané hodnoty (Vančurová a kol., 2020)	22

11 Seznam tabulek

Tabulka 1 Vymezení příjmů vstupujících do základu daně z příjmů fyzických osob	3
Tabulka 2 Výpočet daně z příjmů fyzických osob.....	9
Tabulka 3 Sociální standartní slevy na dani.....	11
Tabulka 4 Sazba daně	16
Tabulka 5 Sazby koeficientů stavebních pozemků.....	16
Tabulka 6 Základní sazba daně u budov a jednotek	17
Tabulka 7 Roční sazby silniční daně u osobních automobilů.....	19
Tabulka 8 Sazby daně z minerálních olejů	21
Tabulka 9 Výpočet daně z příjmu s využitím daňové evidence a spolupracujících osob	26
Tabulka 10 Odvodové zatížení podnikatele a manželky na sociální pojistné.....	26
Tabulka 11 Výpočet daně z pozemků.....	27
Tabulka 12 Výpočet daně ze staveb a jednotek	28
Tabulka 13 Výpočet silniční daně.....	29
Tabulka 14 Dílčí výpočet DPH za 1. čtvrtletí (Kč).....	30
Tabulka 15 Dílčí výpočet DPH za 2. čtvrtletí (Kč).....	31
Tabulka 16 Dílčí výpočet DPH za 3. čtvrtletí (Kč).....	31
Tabulka 17 Dílčí výpočet DPH za 4. čtvrtletí (Kč).....	32
Tabulka 18 Celková daňová povinnost z DPH.....	32
Tabulka 19 Výpočet daně z příjmu s využitím daňové evidence	33
Tabulka 20 Odvodové zatížení podnikatele na sociální pojistné.....	34
Tabulka 21 Výpočet daně z příjmu s využitím paušálních výdajů.....	35
Tabulka 22 Odvodové zatížení podnikatele na sociální pojistné.....	35
Tabulka 23 Výpočet daně z příjmu fyzických osob za použití paušálních výdajů a spolupracujících osob.....	36
Tabulka 24 Odvodové zatížení podnikatele a manželky na sociální pojistné.....	36
Tabulka 25 Výpočet daně z příjmů fyzických osob za použití daňové evidence a spolupracujících osob u manželky a dcery	37
Tabulka 26 Odvodové zatížení podnikatele, manželky a dcery na sociální pojistné.....	38
Tabulka 27 Výpočet daně z příjmů fyzických osob u poplatníka, manželky a dcery za využití paušálních výdajů.....	39
Tabulka 28 Odvodové zatížení na sociální pojištění poplatníka, manželky a dcery	39

Tabulka 29 Porovnání jednotlivých variant výpočtu daně z příjmů fyzických osob.....	40
Tabulka 30 Skutečné celkové daňové zatížení poplatníka a jeho domácnosti	41
Tabulka 31 Celkové daňové zatížení poplatníka a jeho domácnosti s vybranou variantou	42